

Srážková charakteristika berounské kotliny

Characteristics of precipitation in the Beroun Basin

Blanka Javůrková

0. Abstract

This article is devoted to the rainfall in Beroun basin in the years of 1901-1950, which is a long-term normal, and the period from 1995 to 2000. As to climate Beroun basin belongs to the warm region T2 with two adjacent moderately warm regions MT 11. The region of T2 is the south-western extremity of Prague climate with the following characterisation: summer long, warm and dry, transition period very short, warm up to moderately warm spring and autumn, winter short, moderately warm, drop up to very dry, with very short duration of snow cover. It was found out that in the six-year period (1995-2000) the annual average rainfall was 468 mm, which is less by 12 mm than the long-term normal (480 mm). Snow cover is usually low, it ranges between 2-3 cm of snow.

1. Úvod

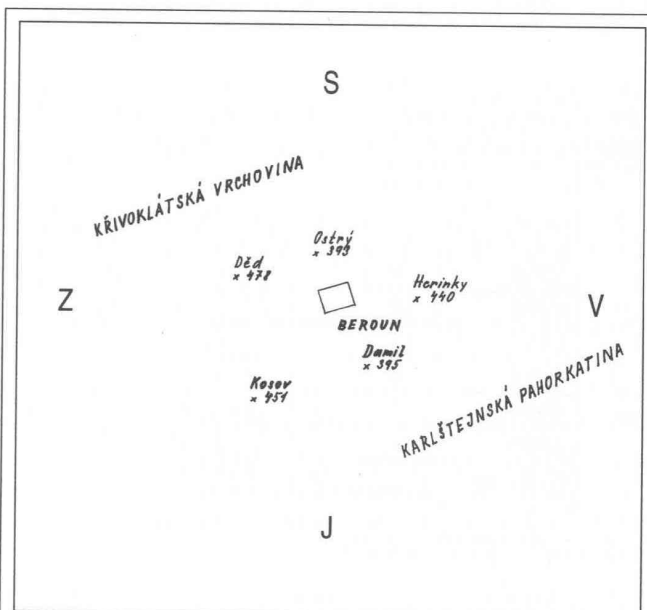
Beroun leží v sv. části hořovické brázdy, v kotlině, kterou protékají řeky Berounka a Litavka. Na sz. se brázdy dotýká Křivoklátská vrchovina, na jv. Karlštejnská pahorkatina. Nejbližší vrchy v okolí Berouna jsou Děd (478 m n.m.), Kosov (451 m n.m.), Ostrý (539 m n.m.), Herinky (440 m n.m.) a Damil (395 m n.m.), viz. obr. 1.

Klimatická stanice v Berouně ležící v nadmořské výšce 225 m byla v provozu již v roce 1901. Údaje z ní jsou uvedeny v tabulkách Českého hydrometeorologického ústavu v Praze (dále jen ČHMÚ) do roku 1950 a tvoří tzv. dlouhodobý normál. Tato stanice pracuje i v současnosti, i když se několikrát stěhovala. V tomto článku jsou předkládány údaje z let 1995-2000. Do charakteristik pro dlouhodobý normál byla v tabulkách ČHMÚ zařazena i stanice v Králově Dvoře, která však již není v provozu. Její údaje se od Berouna lišily jen málo.

2. Klimatická charakteristika:

Pro vyjádření klimatické, srážkové charakteristiky berounské kotliny byla použita mapa Quitta (1971). Vypadá takto: berounská kotlina leží v teplé oblasti č. 2 (z možných pěti), označovaná jako T 2. Leží v jz. výběžku klimatu, které platí pro Prahu. Křivoklátská vrchovina a karlštejnská plošina má označení oblasti mírně teplé MT 11 (z možných jedenácti).

Slovní vyjádření T 2 zní: tato oblast má dlouhé léto, teplé a suché, velmi krátké přechodné období s teplým až mírně teplým jarem a podzimem, krát-

Obrázek 1 Schematický náčrt polohy Berouna

Figure 1 Schematic position of the city of Beroun

kou, mírně teplou, suchou až velmi suchou zimou, s velmi krátkým trváním sněhové pokrývky.

Mírně teplá oblast MT 11 se příliš od T 2 neliší. Je zde dlouhé léto, teplé a suché, přechodná období krátká a velmi suchá zima s krátkým trváním sněhové pokrývky. Číselné vyjádření je následující:

	T 2	MT 11
Počet letních dnů	50 - 60	40 - 50
Počet dnů s průměrnou teplotou 10 ⁰ C	160 - 170	140 - 160
Počet mrazových dnů	100 - 110	110 - 130
Průměrná teplota v lednu (° C)	-2 - - 3	-2 - - 3
Průměrná teplota v červenci (° C)	18 - 19	17 - 18
Průměrná teplota v dubnu (° C)	8 - 9	7 - 8

Průměrná teplota v říjnu (° C)	7 - 9	7 - 8
Úhrn srážek ve vegetačním období (mm)	350 - 400	350 - 400
Úhrn srážek v zimním období (mm)	200 - 300	200 - 250
Průměrný počet dnů se sněhovou pokrývkou	40 - 50	50 - 60
Průměrný počet dnů zamračených	120 - 140	120 - 150
Průměrný počet dnů jasných	40 - 50	40 - 50

Tabulka 1 Klimatická charakteristika oblasti

Table 1 Climatological characteristics of the area

V Rybářích 23, 266 01 Beroun - Tetín

Čes. kras (Beroun), 28 (2002), 31-33, 6 tab., 1 obr.

ISSN 1211-1643

ISBN 80-902098-6-6

3. Srážky v Berouně

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	rok	IV.-IX.	X.-III.
23	21	25	37	55	60	70	60	40	34	28	27	480	322	158

Tabulka 2 Průměrný úhrn srážek v jednotlivých měsících v Berouně v období 1901-1950, dlouhodobý normál (mm)

Table 2 Average rainfall total in single months in Beroun from 1901 to 1950

měs./rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	rok
1995	39	20	30	52	54	123	43	89	52	8	42	35	587
1996	12	11	20	15	98	64	74	64	43	39	23	26	489
1997	17	22	41	39	27	24	77	37	32	24	25	44	409
1998	10	25	29	10	29	79	86	21	69	78	26	7	469
1999	32	30	11	20	42	57	65	34	42	21	31	30	415
2000	26	-	98	10	35	45	62	18	27	57	30	12	420
Celkem	136	108	229	146	285	392	407	263	265	227	177	154	2 789

měs./rok	IV. – IX.	X. – III.
1995	413	174
1996	358	131
1997	236	173
1998	294	175
1999	260	155
2000	197	223
celkem	1 758	1 031

Tabulka 3 Úhrn srážek v jednotlivých měsících v Berouně v období 1995-2000 (mm)

Table 3 Total rainfall in single months in Beroun from 1995 to 2000 (in mm)

Tabulka 4 Maxima a minima srážek v jednotlivých měsících za období 1995-2000 (mm)

Table 4 Maxima and minima of rainfall in single months from 1995 to 2000 (in mm)

Maximum spadu srážek bylo v červnu roku 1995, činilo 123 mm.
Minimum bylo v prosinci roku 1998, činilo 7 mm.

rok	měsíc	max.	měsíc	min.
1995	červen	123	říjen	8
1996	květen	98	únor	11
1997	červenec	77	leden	17
1998	červenec	86	prosinec	7
1999	červenec	65	březen	11
2000	březen	98	duben	10

měsíc	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	rok
průměr	23	18	38	24	48	65	68	44	44	38	30	26	466

měsíce	IV. – IX.	X. – III.
průměr	293	173

Tabulka 5 Průměrný úhrn srážek v Berouně v jednotlivých měsících za období 1995-2000 (mm)

Table 5 Average rainfall in Beroun in single months from 1995 to 2000 (in mm)

Porovnáme-li průměrné měsíční úhrny srážek za šestileté období 1995-2000 s průměrnými měsíčními úhrny srážek dlouhodobého normálu (dále DN), pak vychází, že za rok je údaj 466 mm pod DN, který činil 480 mm, což je o 14 l na m² méně. V jednotlivých měsících lze vidět toto: v lednu a v únoru se údaje příliš neliší, v březnu jsou srážky vyšší než je DN, v dubnu a v květnu

pod DN, v červnu nad DN, v červenci a v srpnu pod DN, v září, říjnu a v listopadu jsou nad DN, v prosinci pod DN. Ve vegetačním období IV. - IX. spadlo 293 mm srážek (DN je 322 mm), v zimním období X. - III. je DN 158 mm, ze šestileté období 173 mm, tedy nad DN.

4. Sněhová pokrývka

rok	měsíc	výška sněhové pokrývky (cm)	rok	měsíc	výška sněhové pokrývky (cm)
1995	I.	2 - 6	1997	II.	1 - 5
	II.	2 - 3	1998	I.	3
	III.	2 - 4		II.	není záznam
	IV.	Nepadalo		III.	2
	XII.	1 - 2		XI.	1 - 2
1996	I.	3 - 4		XII.	3
	II.	2 - 4	1999	I.	1 - 2
	III.	1 - 10		II.	2 - 15
	IV.	1		XII.	1 - 2
	XII.	6 - 10	2000	I.	2 - 4
1997	I.	6 - 19		XII.	1 - 3

Tabulka 6 Množství sněhu v jednotlivých měsících v období 1995 - 2000
Table 6 Amount of snow cover in single months from 1995 to 2000

Ze získaných staničních materiálů z Berouna nejvíce sněhu napadalo za období 1995-2000 v lednu roku 1997 (19 cm) a v únoru roku 1999 (15 cm). Sněhová pokrývka je většinou nízká, pohybuje se nejvíce mezi 2-3 cm.

6. Shrnutí

Berounská kotlina má příjemné klima, přiměřené množství srážek, které mohou být reprezentativní pro celý Český kras. Klima umožňuje spolu se skalním podložím vzrůst vzácných rostlin i velmi mnoho bohatých druhů běžných rostlin.

V šestiletém období 1995-2000 spadlo za rok průměrně 466 mm srážek, což je o 14 mm méně než je dlouhodobý normál (480 mm). Nejvíce srážek spadlo v roce 1995 (587 mm), nejméně v roce 1997 (409 mm). Sněhová pokrývka je většinou nízká, pohybuje se nejvíce mezi 2 až 3 cm.

Literatura:

- Quitt E. (1971): *Klimatické oblasti Československa*. - Československá akademie věd, Geografický ústav Brno.
- Kolektiv autorů (1961): *Podnebí Československé socialistické republiky*. Tabulky.